

Motion till riksdagen 2025/26:1044

av **Jamal El-Haj (-)**

Tydliga arbetsrättsliga regler för plattformsekonomin

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av arbetsvillkoren för arbetstagare i gigsektorn och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att gigarbetare omfattas av tydliga arbetsrättsliga regler och kollektivavtal för att förena plattformsekonomin flexibilitet med grundläggande trygghet i arbetslivet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den svenska arbetsmarknaden har under de senaste två decennierna genomgått stora förändringar. Från en lång period då tillsvidareanställningar på heltid hos en och samma arbetsgivare var normen har en mer flexibel men också mer osäker arbetsmarknad vuxit fram. Denna utveckling har accentuerats genom digitalisering, globalisering och pandemins effekter på arbetslivet och har gett upphov till vad som ofta kallas plattformsekonomi eller gigekonomi.

Gigekonomin kännetecknas av att relationen inte längre är den traditionella tvåpartsrelationen mellan arbetsgivare och arbetstagare, utan i stället involverar tre eller fler parter: gigarbetaren (utföraren), kunden (beställaren) och plattformen (förmedlaren). Ofta tillkommer även egenanställningsföretag, vilket ytterligare komplicerar anställningsförhållandet. Exempel på aktörer är Uber, Foodora och olika digitala frilansplattformer.

En avgörande arbetsrättslig fråga är fortfarande om gigarbetaren ska betraktas som arbetstagare eller självständig uppdragstagare. I praktiken befinner sig många gigarbetare i en beroendeställning som starkt liknar en traditionell anställning, men

rättsläget är fortsatt otydligt. På EU-nivå har dock förslag lagts fram om att ge plattformsarbetare stärkt anställningsskydd, vilket också kan påverka svensk rätt.

Otydligheten kring gigarbetares rättigheter och avsaknaden av kollektivavtal riskerar att försämra både löneutveckling, arbetsmiljö och långsiktig trygghet. Samtidigt framhålls flexibiliteten och möjligheten till extrainkomster som fördelar, vilket gör gig-ekonomin till ett område där intressen mellan arbetstagarskydd och arbetsmarknadens omvandling ständigt kolliderar.

Jamal El-Haj (-)